

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 355)

**Giresun Milletvekili Burhan Kara ve 40 Arkadaşının,
22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı Kanunun Adı İle 1 inci
Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İşçleri
Komisyonu Raporu (2/202)**

TBMM

Anavatan Partisi

Grup Başkanlığı

Sayı: 11-89/81

31.8.1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hazırlamış bulunduğumuz "22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı Kanunun Adı ile 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi" ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Burhan Kara
Giresun
Haydar Koyuncu
Konya
Cemal Özbilen
Kırklareli
Kemal Akkaya
Samsun
Mehmet Keçeciler
Konya
Cengiz Dağyar
Antalya
Muzaffer Arıcı
Denizli
Aydın Arvası
Van
Şükrü Zeybek
Muğla
Mustafa Dinek
Konya
Mecit Yağan
Kayseri

Talat Zengin
Malatya
Eyüp Aşık
Trabzon
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara
Mehmet Ali Karadeniz
Giresun
Mustafa Uğur Ener
Kütahya
Ali Babaoğlu
Nevşehir
Mehmet Onur
K.Maraş
Kadir Demir
Konya
Metin Emiroğlu
Malatya
Mehmet Akarca
Samsun
Cevdet Akçalı
İstanbul

Erol Zeytinoglu
Eskişehir
Mehmet Çevik
Ankara
Ayhan Sakallıoğlu
Sakarya
Mehmet Perçin
Adana
Ali Topçuoğlu
K.Maraş
Ülkü Güney
Gümüşhane
Ahmet Altıntaş
Muğla
Onural Şeref Bozkurt
Ankara

İrfan Bayazırcıoğlu
Kayseri
Nizamettin Özdoğan
Elazığ
M.Ali Doğuşlu
Bingöl
İbrahim Öztürk
Adana
Ahmet Karaveli
Tekirdağ
Şakir Şeker
Sivas
Yasin Bozkurt
Kars
Aycan Çakıroğulları
Denizli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Giresun Milletvekili Burhan Kara ve arkadaşlarınca hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ‘‘22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı Kanunun Adı ile 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi’’ne katılmak istiyoruz.

Gereğini saygıyla arz ederiz.

Mehmet Yüzügüler
Aydın

Mustafa Bozkurt
Aydın

GEREKÇE

Anayasayı ihlal suçundan Yüksek Adalet Divanınca mahkûm edilenlerin cezalarının kısmen affi hakkında 16 Ekim 1962 tarih ve 78 sayılı Kanun; 1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun Bazı Hükümlerinin Kaldırılması ve Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 12 Haziran 1960 tarihli ve 1 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca kurulan Yüksek Adalet Divanınca Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesi gereğince mahkûm edilmiş olanların, bu mahkûmiyetlerine ait ilamlarda yazılı muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalardan dörder senesi ile muayyen bir muntıkada ikametle emniyeti umumiye nezareti altına alınma cezalarını affetmiş ve bunlar hakkında bihakkın veya meşruten tahliye tarihinden itibaren, bu mahkûmiyetlerinin tabii neticesi olan, kanunî mahcuriyet halinde bulundurulmaya ve hususi kanunlarında yazılı muayyen bir meslek ve sanatın icrasının men'ine dair hükümlerin uygulanmamasını öngörmüştür.

Diğer taraftan, 3 Ağustos 1966 tarihli ve 780 sayılı Bazı Suç ve Cezaların Affi Hakkında Kanunun 5 inci maddesiyle, söz konusu 1 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine göre kurulan Yüksek Adalet Divanınca mahkûm edilenlerin bu mahkûmiyetleri; fer'i ve mütemmim cezaları ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şamil olmak üzere affedilmiştir.

Esasen, bu hukukî durumun yanında, 1960 öncesi memleket idaresinde olan bu kişiler, geçen süre zarfında kamu vicdanında da aklanmış bulunmaktadır. Bunların, kamu vicdanında oluşan durumlarının açıklığa kavuşturulmasında zaruret olduğu açıktır. Ayrıca, eski Başbakanlardan Adnan Menderes ile eski Bakanlar Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın İmralı Adasında bulunan mezarlarının devlet töreni ile buradan kendilerine layık bir yere nakli yine kamu vicdanını rahatlatacaktır.

Bu sebeplerle, 1960 tarihli ve 1 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine göre kurulan Yüksek Adalet Divanınca Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesi uyarınca mahkûm edilmiş olanların, halkın arzu ve istekleri de dikkate alınarak itibarlarının iade edildiğini mevzuatla belirlemek ve eski Başbakanlardan Adnan Menderes ile eski Bakanlardan Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın İmralı'da bulunan mezarlarının naklinde devlet töreni yapılmasını sağlamak amacıyla işbu Kanun teklifi verilmiş bulunmaktadır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No.: 2/202

Karar No.: 39

24.1.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuza havale edilen Giresun Milletvekili Burhan Kara ve 40 arkadaşı tarafından hazırlanan "22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı Kanunun Adı ile 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun" teklifi İçişleri ve Adalet Bakanlıkları temsilcileri ile teklif sahibinin de katılmalarıyla Komisyonumuzda incelenip, görüşülmüştür.

Teklifle 22 Mayıs 1987 tarihli ve 3374 sayılı "Eski Başbakanlardan Adnan Menderes ve eski Bakanlardan Fatin Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan'ın İmralı'da Bulunan Mezarlarının Nakli ve İsimlerinin Bazı Tesislere Verilmesi Hakkında Kanun"un adının değiştirilmesi ve mezarların naklinde devlet töreni yapılması öngörülmektedir.

Teklif Komisyonumuzca olumlu bulunarak tümü kabul edilmiş ve maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Amme vicdanını yıldırdır rahatsız eden bu konunun milletimizin düşünce ve eğilimleri doğrultusunda nihai bir çözüme bağlanabilmesi için ya Yüksek Adalet Divanının kuruluş şekli ve makale şamil kanunları uygulamış olması gözönünde tutularak divanın verdiği kararların geçersizliğini kabul etmek, ya da iadei muhakeme yoluna başvurmaktır. Hukuk sistemimiz açısından bu iki yolun da kapalı olması yüzünden mahkûm edilenlerin itibarlarını hukuken iade etme yolu seçilerek teklifin 1 inci ve 2 nci maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Komisyonumuz ayrıca konunun Bakanlar Kurulunu ilgilendireceği gerekçesiyle teklifin 2 nci ve 4 üncü maddelerinde geçen "Başbakan" ibarelerini "Bakanlar Kurulu" şeklinde değiştirmiştir.

Teklifin 3 üncü maddesi ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan <i>Galip Demirel</i> Malatya	Başkanvekili <i>Necat Tunçsiper</i> Balıkesir
Sözcü <i>Hasan Çakır</i> Antalya	Kâtip <i>Selahattin Mumcuoğlu</i> Van
Üye <i>Abdurrahman Karaman</i> Adıyaman	Üye <i>Ayhan Arıfağaoğlu</i> Artvin
Üye <i>Ali Necmettin Seyhoğlu</i> Çankırı	Üye <i>Mustafa Namlı</i> Çorum
Üye <i>İsmail Köse</i> Erzurum	Üye <i>M. Kemal Dudoğlu</i> Hatay
Üye <i>Ertekin Durutürk</i> Isparta	Üye <i>Ömer Şeker</i> Konya
Üye <i>Bahri Kibar</i> Ordu	Üye <i>Eyüp Cenap Gülpinar</i> Şanlıurfa

GİRESUN MİLLETVEKİLİ BURHAN KARA VE 40 ARKADAŞININ TEKLİFİ

22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı Kanunun Adı ile 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı “Eski Başbakanlardan Adnan Menderes ve eski Bakanlardan Fatin Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan’ın İmralı’da Bulunan Mezarlarının Nakli ile İsimlerinin Bazı Tesislere Verilmesi Hakkında Kanun”un adı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“12 Haziran 1960 Tarih ve 1 Sayılı Kanunun 6 ncı Maddesi Uyarınca Kurulan Yüksek Adalet Divanıncı Türk Ceza Kanununun 146 ncı Maddesine Göre Mahkûm Edilenlerin İtibarlarının İadesine ve Eski Başbakanlardan Adnan Menderes ve Eski Bakanlardan Fatin Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan’ın İmralı’da Bulunan Mezarlarının Nakli ile İsimlerinin Bazı Tesislere Verilmesi Hakkında Kanun”

MADDE 2. — 22 Mayıs 1987 Tarihli ve 3374 Sayılı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1. — 1924 Tarih ve 491 Sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun Bazı Hükümlerinin Kaldırılması ve Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 12 Haziran 1960 Tarihli ve 1 Sayılı Kanunun 6 ncı Maddesi uyarınca kurulan Yüksek Adalet Divanıncı Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesine göre mahkûm edilenlerin itibarları iade edilmiştir. Bunlardan, eski Başbakan Adnan Menderes ile eski Bakanlar Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan’ın İmralı’da bulunan mezarları Başbakanın uygun göreceği hizmetleriyle mütenasip bir yere Devlet töreni ile nakledilir.”

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Başbakan yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı Kanunun Adı ile 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 22 Mayıs 1987 Tarih ve 3374 Sayılı “Eski Başbakanlardan Adnan Menderes ve Eski Bakanlardan Fatın Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan’ın İmralı’da Bulunan Mezarlarının Nakli ile İsimlerinin Bazı Tesislere Verilmesi Hakkında Kanun”un adı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“12 Haziran 1960 Tarih ve 1 Sayılı Kanunun 6 ncı Maddesi Uyarınca Kurulan Yüksek Adalet Divanınca Türk Ceza Kanununun 146 ncı Maddesine Göre Mahkûm Edilenlerin Hukuken İtibarlarının İadesine ve Eski Başbakanlardan Adnan Menderes ve Eski Bakanlardan Fatın Rüştü Zorlu ile Hasan Polatkan’ın İmralı’da Bulunan Mezarlarının Nakli ile İsimlerinin Bazı Tesislere Verilmesi Hakkında Kanun”

MADDE 2. — 22 Mayıs 1987 Tarihli ve 3374 Sayılı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1. — 1924 Tarih ve 491 Sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun bazı hükümlerinin kaldırılması ve bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında 12 Haziran 1960 Tarihli ve 1 Sayılı Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca kurulan Yüksek Adalet Divanınca Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesine göre mahkûm edilenlerin hukuken itibarları iade edilmiştir. Bunlardan Eski Başbakan Adnan Menderes ile Eski Bakanlardan Fatın Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan’ın İmralı’da bulunan mezarları Bakanlar Kurulunun uygun göreceği, hizmetleriyle mütenasip bir yere Devlet töreni ile nakledilir.”

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

